Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2023/2682

28.11.2023

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΚΕΠΠΑ) 2023/2682 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Νοεμβρίου 2023

σχετικά με μέτρο συνδρομής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη με σκοπό τη στήριξη των στρατιωτικών φορέων και του ναυτικού των παράκτιων κρατών που συμμετέχουν στις επιχειρήσεις θαλάσσιας ασφάλειας στον Κόλπο της Γουινέας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 41 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 του Συμβουλίου [1] θεσπίζεται ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη (ΕΜΕ) για τη χρηματοδότηση εκ μέρους των κρατών μελών ενωσιακών δράσεων στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας με στόχο τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης. Ειδικότερα, δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 2 της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509, ο ΕΜΕ χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση μέτρων συνδρομής, όπως δράσεις για την ενίσχυση των ικανοτήτων τρίτων κρατών και περιφερειακών και διεθνών οργανισμών όσον αφορά στρατιωτικά και αμυντικά θέματα.

(2) Με την ευκαιρία της δέκατης επετείου από την υπογραφή του κώδικα συμπεριφοράς της Γιαουντέ, η Ένωση και τα κράτη μέλη της επανέλαβαν την υποστήριξή τους προς την περιοχή του Κόλπου της Γουινέας και ανανέωσαν τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη θαλάσσια ασφάλεια στην περιοχή.

(3) Στις 4 Μαΐου 2022, το Συμβούλιο ενέκρινε την ιδέα σχετικά με πιθανό μέτρο συνδρομής προς όφελος των παράκτιων κρατών του Κόλπου της Γουινέας, με πρωταρχικό στόχο τη στήριξη των δραστηριοτήτων θαλάσσιας ασφάλειας και καταπολέμησης της πειρατείας υπό αφρικανική ηγεσία, οι οποίες διεξάγονται από στρατιωτικούς φορείς στον Κόλπο της Γουινέας, με απώτερο στόχο τη μείωση της συχνότητας, της διάρκειας και της έντασης της βίας και της εγκληματικότητας και την προστασία των σκαφών του ναυτικού και των παράκτιων πληθυσμών και των μέσων διαβίωσής τους.

(4) Στο πλαίσιο της ιδέας αυτής, το Συμβούλιο ενέκρινε προπαρασκευαστικό μέτρο στο οποίο θα βασιστεί μελλοντική πρόταση του Ύπατου Εκπροσώπου για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («Ύπατος Εκπρόσωπος») σχετικά με το μελλοντικό μέτρο συνδρομής για την ενίσχυση της θαλάσσιας ασφάλειας στον Κόλπο της Γουινέας. Το προπαρασκευαστικό μέτρο υλοποιήθηκε μεταξύ Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου 2022 με τον διττό στόχο αφενός να προσδιορίσει και να αναπτύξει τεχνικές προδιαγραφές για σύστημα Συλλογής πληροφοριών, Επιτήρησης και Αναγνώρισης (ISR) και να παράσχει αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια για την επιλογή της τοποθεσίας της και αφετέρου να αξιολογήσει τις ναυτικές δυνάμεις των παράκτιων κρατών του Κόλπου της Γουινέας προκειμένου να προσδιοριστούν οι πλέον κατάλληλες, από τεχνική και πολιτική άποψη, για την υλοποίηση των στόχων του μέτρου συνδρομής. Τα αποτελέσματα του προπαρασκευαστικού μέτρου κατέδειξαν ως βέλτιστη λύση για ένα σύστημα ISR τη χρήση επανδρωμένου εναέριου μέσου, και το Καμερούν, τη Γκάνα, το Κονγκό και το Μπενίν ως τα πλέον κατάλληλα παράκτια κράτη με επαρκή θαλάσσια, κανονιστική και πολιτική ικανότητα ώστε να συμμετάσχουν στο μέτρο συνδρομής.

(5) Κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου και του Ιουνίου του 2023, πραγματοποιήθηκε σειρά εκδηλώσεων διερεύνησης και ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων αποστολών, προκειμένου να εξορθολογιστούν και να βελτιωθούν περαιτέρω τα πορίσματα του προπαρασκευαστικού μέτρου, καθώς και για να διασφαλιστεί πλήρης συντονισμός και συνεργασία με τα καθορισμένα παράκτια κράτη του Κόλπου της Γουινέας και με τους περιφερειακούς οργανισμούς που αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής της Γιαουντέ, ιδίως το Περιφερειακό Κέντρο Θαλάσσιας Ασφάλειας της Κεντρικής Αφρικής (CRESMAC), το Περιφερειακό Κέντρο Θαλάσσιας Ασφάλειας της Δυτικής Αφρικής (CRESMAO), το Διαπεριφερειακό Συντονιστικό Κέντρο (ICC) και τα Πολυεθνικά Κέντρα Θαλάσσιου Συντονισμού (MMCC) της Ντουάλας, της Άκκρας και του Πουάν Νουάρ. Ως αποτέλεσμα της ανωτέρω ενημέρωσης και με βάση την προθυμία που εξέφρασαν τα προκαθορισμένα παράκτια κράτη, επιλέγησαν το Καμερούν και η Γκάνα ως δικαιούχοι του παρόντος μέτρου συνδρομής.

[1] Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη, και για την κατάργηση της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2015/528 (ΕΕ L 102 της 24.3.2021, σ. 14).

(6) Δεδομένης της πολυπλοκότητας του μέτρου συνδρομής και προκειμένου να περιοριστεί κάθε δυνητικός πολιτικός ή τεχνικός κίνδυνος, θα εφαρμοστεί σταδιακή προσέγγιση στην παροχή βοήθειας προς τα παράκτια κράτη του Κόλπου της Γουινέας για τη θαλάσσια ασφάλεια. Με βάση το αποτέλεσμα της εξαμηνιαίας αξιολόγησης του μέτρου συνδρομής, μπορεί να ληφθεί απόφαση για τη συνέχιση και την επέκταση της στήριξης σε άλλα παράκτια κράτη, ενδεχομένως από το 2024.

(7) Στις 16 Ιουνίου 2023, ο Ύπατος Εκπρόσωπος έλαβε αίτημα από τη Γκάνα με το οποίο η χώρα ζητούσε από την Ένωση να βοηθήσει το ναυτικό της Γκάνας να προμηθευτεί βασικό εξοπλισμό για την ενίσχυση των επιχειρησιακών του ικανοτήτων όσον αφορά την περιπολία στην ανοικτή θάλασσα.

(8) Στις 19 Σεπτεμβρίου 2023, ο Ύπατος Εκπρόσωπος έλαβε αίτημα από το Καμερούν με το οποίο η χώρα ζητούσε από την Ένωση να βοηθήσει το ναυτικό του Καμερούν να προμηθευτεί βασικό εξοπλισμό για την ενίσχυση των επιχειρησιακών του ικανοτήτων όσον αφορά την περιπολία στην ανοικτή θάλασσα, καθώς και να συνδράμει την αρχιτεκτονική της Γιαουντέ με την παροχή υπηρεσιών ISR μέσω επανδρωμένου εναέριου μέσου, προκειμένου να ενισχυθούν οι επιχειρησιακές ικανότητες των κρατών μελών της αρχιτεκτονικής της Γιαουντέ για την επιτήρηση στον Κόλπο της Γουινέας, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της θαλάσσιας ασφάλειας στην περιοχή.

(9) Τα μέτρα συνδρομής πρέπει να υλοποιούνται λαμβανομένων υπόψη των αρχών και των απαιτήσεων που καθορίζονται στην απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509, τηρουμένης ειδικότερα της κοινής θέσης 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ([2]), και σύμφωνα με τους κανόνες για την εκτέλεση των εσόδων και δαπανών που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΜΕ.

(10) Το Συμβούλιο επαναβεβαιώνει ότι είναι αποφασισμένο να προστατεύει, να προάγει και να πραγματώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τις δημοκρατικές αρχές, και να ενισχύει το κράτος δικαίου και τη χρηστή διακυβέρνηση σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και το διεθνές δίκαιο, ειδικότερα δε το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Θέσπιση, στόχοι, πεδίο εφαρμογής και διάρκεια

1. Θεσπίζεται μέτρο συνδρομής υπέρ της αρχιτεκτονικής της Γιαουντέ, του Καμερούν και της Γκάνας («οι δικαιούχοι»), το οποίο θα χρηματοδοτείται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό για την Ειρήνη (ΕΜΕ) («μέτρο συνδρομής»).

2. Σκοπός του μέτρου συνδρομής είναι η ενίσχυση των επιχειρήσεων για την καταπολέμηση της πειρατείας και για την ασφάλεια στη θάλασσα, καθώς και των δραστηριοτήτων αποτροπής στον Κόλπο της Γουινέας με την ενδυνάμωση των ικανοτήτων της αρχιτεκτονικής της Γιαουντέ και των κρατών μελών της, ιδίως με τη βελτίωση της επίγνωσης της κατάστασης στη θάλασσα και με την αύξηση της ικανότητας επιλεγμένων υπηρεσιών ακτοφυλακής να περιπολούν στην ανοικτή θάλασσα, με απώτερο στόχο τη μείωση της εγκληματικότητας και την προστασία των θαλάσσιων σκαφών και πόρων και των παράκτιων πληθυσμών και των μέσων διαβίωσής τους.

3. Για την επίτευξη του στόχου της παραγράφου 2, το μέτρο συνδρομής χρηματοδοτεί τα ακόλουθα είδη μη θανατηφόρων εξοπλισμών και υπηρεσιών·

α) παροχή υπηρεσιών συλλογής πληροφοριών, επιτήρησης και αναγνώρισης (ISR) μέσω επανδρωμένου εναέριου μέσου, για περίοδο ενός έτους. το Εθνικό Κέντρο Θαλάσσιων Επιχειρήσεων του Ναυτικού του Καμερούν στη Ντουάλα είναι υπεύθυνο για τη λήψη, την περαιτέρω επεξεργασία και την ανταλλαγή των πληροφοριών ISR με τα άλλα περιφερειακά κέντρα και τα κέντρα θαλάσσιου συντονισμού της αρχιτεκτονικής της Γιαουντέ μέσω του περιφερειακού συστήματος πληροφοριών της αρχιτεκτονικής της Γιαουντέ.

β) υποστήριξη περιπολικών σκαφών:

   i. του Καμερούν, μέσω της παροχής ταχύπλοων σκαφών παρέμβασης·

   ii. της Γκάνας, μέσω της παροχής ναυτικών μη επανδρωμένων εναέριων συστημάτων θαλάσσιας επιτήρησης, μηχανολογικού υλικού για υπηρεσίες σκαφών και εξοπλισμού καταδύσεων·

γ) τεχνικό βοηθό για να συνδράμει το ναυτικό του Καμερούν και το ναυτικό της Γκάνας·

([2]) Κοινή θέση 2008/944/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τον καθορισμό κοινών κανόνων που διέπουν τον έλεγχο των εξαγωγών στρατιωτικής τεχνολογίας και εξοπλισμού (ΕΕ L 335 της 13.12.2008, σ. 99).

δ) έναν ναυτικό βοηθό που θα συνδιαλέγεται με τις δομές της αρχιτεκτονικής της Γιαουντέ, συγκεκριμένα το ICC, το CRESMAC, το CRESMAO και τα MMCC της Ντουάλας, του Καμερούν, της Άκρας και της Γκάνας.

4. Η διάρκεια του μέτρου συνδρομής είναι 48 μήνες από την έκδοση της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Χρηματοδοτικές ρυθμίσεις

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς που προορίζεται να καλύψει τις δαπάνες που σχετίζονται με το μέτρο συνδρομής ανέρχεται σε 21 000 000 EUR.

2. Η διαχείριση όλων των δαπανών γίνεται σύμφωνα με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 και τους κανόνες για την εκτέλεση των εσόδων και δαπανών που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΜΕ.

Άρθρο 3

Ρυθμίσεις με τους δικαιούχους

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος προβαίνει στις αναγκαίες ρυθμίσεις με τους δικαιούχους, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις και τους όρους που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση, ως προϋπόθεσης για την παροχή στήριξης στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής.

2. Οι ρυθμίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν διατάξεις που υποχρεώνουν τους δικαιούχους να εξασφαλίζουν τα ακόλουθα:

α) τη συμμόρφωση των μονάδων των ένοπλων δυνάμεων του Καμερούν και της Γκάνας που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής με το σχετικό διεθνές δίκαιο, ιδίως το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο·

β) την ορθή και αποτελεσματική χρήση των περιουσιακών στοιχείων που παρέχονται στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής για τους σκοπούς για τους οποίους παρασχέθηκαν·

γ) την επαρκή συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων που παρέχονται στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα χρήσης τους και η επιχειρησιακή διαθεσιμότητά τους καθόλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους·

δ) ότι όσα περιουσιακά στοιχεία παρέχονται ή συντηρούνται στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής δεν θα απολεσθούν ή δεν θα περιέλθουν στο τέλος του κύκλου ζωής τους, χωρίς την έγκριση της επιτροπής του Μηχανισμού που συγκροτήθηκε δυνάμει της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509, σε πρόσωπα ή οντότητες πέραν όσων καθορίζονται στις ρυθμίσεις αυτές.

3. Οι ρυθμίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν διατάξεις σχετικά με την αναστολή και τη διακοπή της στήριξης στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής, εφόσον διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος αθετεί τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 4

Εκτέλεση

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της εφαρμογής της παρούσας απόφασης σύμφωνα με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 και με τους κανόνες για την εκτέλεση των εσόδων και δαπανών που χρηματοδοτούνται μέσω του ΕΜΕ, κατά τρόπο που συνάδει με το ολοκληρωμένο μεθοδολογικό πλαίσιο για την αξιολόγηση και τον προσδιορισμό των απαιτούμενων μέτρων και ελέγχων για τα μέτρα συνδρομής στο πλαίσιο του ΕΜΕ.

2. Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 πραγματοποιείται από τη Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) — Cooperación Española.

Άρθρο 5

Παρακολούθηση, έλεγχος και αξιολόγηση

1. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος παρακολουθεί τη συμμόρφωση των δικαιούχων με τις υποχρεώσεις που καθορίζονται στο άρθρο 3. Η παρακολούθηση χρησιμεύει στην παροχή ενημέρωσης για το πλαίσιο και τους κινδύνους αθέτησης των υποχρεώσεων που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 και στη συμβολή στην πρόληψη τέτοιων αθετήσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου από τις μονάδες που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του μέτρου συνδρομής.

2. Ο έλεγχος του εξοπλισμού και των προμηθειών μετά την αποστολή τους οργανώνεται ως εξής:

α) επαλήθευση της παράδοσης, στο πλαίσιο της οποίας τα πιστοποιητικά παράδοσης μέσω του ΕΜΕ πρέπει να υπογράφονται από τις δυνάμεις που είναι οι τελικοί χρήστες κατά τη μεταβίβαση της κυριότητας·

β) υποβολή εκθέσεων, στο πλαίσιο της οποίας ο δικαιούχος υποβάλλει ετησίως έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες που εκτελούνται με τους παρεχόμενους από το μέτρο συνδρομής εξοπλισμούς, προμήθειες και υπηρεσίες και σχετικά με την απογραφή καθορισμένων ειδών για όσο χρόνο η Επιτροπή Πολιτικής και Ασφάλειας (ΕΠΑ) κρίνει αναγκαία την εν λόγω υποβολή εκθέσεων·

γ) επιτόπιες επισκέψεις, στο πλαίσιο των οποίων ο δικαιούχος παρέχει στους ελεγκτές του Ύπατου Εκπροσώπου και του ΕΜΕ πρόσβαση για τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων και λογιστικών ελέγχων του ΕΜΕ, κατόπιν αιτήματος.

3. Ο Ύπατος Εκπρόσωπος διενεργεί τελική αξιολόγηση κατά την ολοκλήρωση του μέτρου συνδρομής, προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσο το μέτρο συνδρομής συνέβαλε στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2.

Άρθρο 6

Υποβολή εκθέσεων

Κατά τη διάρκεια της περιόδου υλοποίησης, ο Ύπατος Εκπρόσωπος υποβάλλει στην ΕΠΑ εξαμηνιαίες εκθέσεις σχετικά με την υλοποίηση του μέτρου συνδρομής, σύμφωνα με το άρθρο 63 της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509. Ο διευθυντής μέτρων συνδρομής ενημερώνει τακτικά την επιτροπή του Μηχανισμού που συγκροτήθηκε με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 σχετικά με την εκτέλεση των εσόδων και των δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 38 της εν λόγω απόφασης, μεταξύ άλλων παρέχοντας πληροφορίες για τους συμμετέχοντες προμηθευτές και υπεργολάβους.

Άρθρο 7

Αναστολή και διακοπή

1. Η ΕΠΑ δύναται να αποφασίσει να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει την εκτέλεση του μέτρου συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 64 της απόφασης (ΚΕΠΠΑ) 2021/509.

2. Η ΕΠΑ δύναται επίσης να εισηγηθεί στο Συμβούλιο να διακόψει το μέτρο συνδρομής.

Άρθρο 8

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

Βρυξέλλες, 27 Νοεμβρίου 2023.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
Y. DÍAZ PÉREZ